

Tarih : 04.02.2021

No : 2021/11

Konu : Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Ar-Ge/Tasarım Merkezlerinde Ar-Ge ve Yenilik Faaliyetlerine İlişkin Yapılan Değişiklikler

7263 sayılı “Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 3 Şubat 2021 tarihli Resmî Gazete’de yayımlandı. Söz konusu Kanun kapsamında 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunda bazı değişiklikler yapılmış olup, söz konusu değişikliklere ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

A- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Ar-Ge/Tasarım merkezlerine yönelik yapılan ortak düzenlemeler

1- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun süreleri

4691 sayılı Kanun ile 5746 sayılı Kanun kapsamında desteklerden yararlanılma süresi 31/12/2023n tarihinden 31/12/2028’e tarihine uzatılmıştır.

2- 4691 sayılı Kanun ile 5746 sayılı Kanun kapsamında girişim sermayesi yatırım fonlarına yatırım yapma şartı

i) Teknoloji Geliştirme Bölgesinde yer alan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin girişimci firmalara veya girişim sermayesi yatırım fonlarına yatırım yapma şartı

01.01.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yıllık beyanname üzerinde istisna edilen kazanç tutarı 1.000.000 TL ve üzeri olan mükellefler tarafından, istisnaya konu edilen tutarın %2’lik kısmının pasifte geçici bir hesapta takip edilerek, bu hesabın oluşturduğu yılın sonuna kadar bu kanun kapsamında belirlenen yöntemlerden biri ile girişimci firmalara aktarılması (yıllık bazda üst sınır 20.000.000 TL olarak belirlenmiştir) şartı getirilmiştir.

Söz konusu yatırımın yapılmadığı durumda ise, ilgili yıldaki kazanç tutarının %20’lik kısmının vergiye tabi tutulacağı belirtilmiştir.

ii) Ar-Ge/tasarım merkezlerinin girişimci firmalara veya girişim sermayesi yatırım fonlarına yatırım yapma şartı

01.01.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, ilgili yılın beyannamesinde yararlanılan indirim tutarının 1.000.000 TL ve üzerinde olması halinde, bu tutarın %2’lik kısmının pasifte geçici bir hesaba aktarılarak (aktarılabacak tutarı için üst sınır 20.000.000 TL olarak belirlenmiştir), bu hesabın oluşturduğu yılın sonuna kadar kanunda belirlenen yöntemlerden biri ile girişimci firmalara veya girişim sermayesi yatırım fonlarına aktarılması şartı getirilmiştir.

Söz konusu aktarımın yapılmadığı durumda ise, ilgili yıldaki beyanname üzerinden indirim konusu yapılan tutarın %20’si ilgili yılda yararlanılan Ar-Ge indirimine konu edilmeyecektir.

3- Uzaktan çalışma sürelerinin kapsamı

i) Teknoloji geliştirme bölgesi dışında geçirilen sürelerin destek ve teşviklere konu edilmesine ilişkin kapsamın genişletilmesi

Teknoloji Geliştirme Bölgesinde yer alan işletmelerde gelir vergisi stopajı teşvikine konu edilen toplam çalışma sürelerinin yüzde yirmisini aşmamak personelin Bölge dışında geçirdikleri süreler de gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilecektir. Yüzde yirmi olarak belirlenen bu oran Cumhurbaşkanlığı tarafından yüzde elliye kadar artırılabilir.

Ayrıca, yüksek lisans ve doktora yapan personelin dışarıda geçirdiği süre kapsamında gelir vergisi stopajı teşvikinden faydalanabilmesi için bölgede "en az bir yıl" süreyle çalışma şartı kaldırılmıştır.

ii) Ar-Ge/tasarım merkezi dışında geçirilen sürelerin destek ve teşviklere konu edilmesine ilişkin kapsamın genişletilmesi

Ar-Ge ve Tasarım merkezlerinde istihdam edilen doktora mezunu personelin üniversitelerde Ar-Ge ve yenilik alanında ders vermesi veya Ar-Ge ve tasarım personelinin teknoloji geliştirme bölgelerinde bulunan girişimcilere mentorluk yapması durumunda haftalık 8 saati aşmamak şartıyla, bu çalışmalarının gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Ar-Ge ve Tasarım merkezlerinde gelir vergisi stopajı teşvikine konu edilen toplam çalışma süresinin yüzde yirmisini (bu oran Cumhurbaşkanlığı tarafından yüzde elliye kadar artırılabilir) aşmamak kaydıyla personelin Ar-Ge/Tasarım merkezi dışında geçirdikleri sürelerin de gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirileceği hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, yüksek lisans ve doktora yapan personelin dışarıda geçirdiği süre kapsamında gelir vergisi stopajı teşvikinden faydalanabilmesi için Ar-Ge ve tasarım merkezinde "en az bir yıl" süreyle çalışma şartı kaldırılmıştır.

4- Ücretlerden doğan istisnalara ilişkin düzenleme (teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-Ge/tasarım merkezleri) ve teşvik uygulamasının değiştirilmesi (teknoloji geliştirme bölgeleri)

i) 4691 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"31/12/2028 tarihine kadar, bölgede çalışan AR-GE, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi; verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir."

"Bu kapsamdaki ücretlere ilişkin düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisnadır."

ii) 5746 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "diğerleri için yüzde sekseni gelir vergisinden müstesnadır" ibaresi "diğerleri için yüzde sekseni, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir" şeklinde değiştirilmiştir.

5- Temel Bilimler Desteğinin kapsamının genişletilmesi

i) 4691 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "Temel bilimler" ibaresi "Desteklenecek program" şeklinde değiştirilmiştir.

ii) 5746 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "temel bilimler" ibareleri "desteklenecek program" şeklinde değiştirilmiştir.

iii) 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (o) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"o) Desteklenecek programlar: Yükseköğretim kurumlarının matematik, fizik, kimya ve biyoloji lisans programları ile Yükseköğretim Kurulundan alınan görüş üzerine Bakanlıkça belirlenecek diğer programları,"

B-Teknoloji Geliştirme Bölgelerine yönelik yapılan düzenlemeler

1- Proje finansmanında kullanılacak sermaye desteklerine ilişkin düzenlemeler

Teknoloji Geliştirme Bölgesinde faaliyette bulunanlara Bakanlık tarafından uygun görülen alanlarda gerçekleştirilecekleri projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerine ilişkin "uygun görülen proje" kısıtlaması kaldırılmış olup, sermaye desteğinin kanun kapsamındaki projelerin finansmanı için kullanılması esas alınarak aynı zamanda kurum kazancı tespitinde indirim yapılacak tutarın yıllık olarak üst sınırı 500.000 TL'den 1.000.000 TL'ye arttırılmıştır.

İlave olarak, ilgili madde kapsamında projelerin finansmanında kullanılmak üzere sağlanan sermaye destek aktarımının iki yıl içerisinde ilgili projenin finansmanın kullanılmayan kısmı için tahakkuk ettirilmemiş vergilerden kaynaklı tahsil edilecek gecikme faizi şartı değiştirilerek, sermaye destek aktarımının en az dört yıl boyunca ilgili şirketlerde kalmaması, payların satılması ya da yatırılan sermayenin kısmen ya da tamamen geri alınması durumunda tahakkuk ettirilmemiş vergilerin gecikme faizi ile birlikte tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

2- Teknoloji Geliştirme Bölgesindeki Ar-Ge binası, makine, ekipman ve yazılımlara yönelik destek

Teknoloji Geliştirme Bölgesinde alt yapı, idare binası, Ar-Ge binası, atölye ve kuluçka merkezi inşası ile atölyelerde kullanılacak makine, ekipman ve yazılımlar ile Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerini desteklemeye yönelik yönetici şirketçe yürütülen veya yürütülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji iş birliği programları ile ilgili giderler, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilecektir.

Bu destek, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri yönetici şirketlerinde kuluçka merkezi ve teknoloji transfer ofisi hizmetlerinde istihdam edilen desteklenecek programlar mezunu personele de aynen uygulanacaktır.

3- Doktora öğrencisi ve stajyerlerin Teknoloji Geliştirme Bölgesinde istihdam edilmesine ek destek

4691 sayılı Kanun'a stajyer tanımı eklenmiş olup, Teknoloji Geliştirme Bölgesinde yer alan firmalara, istihdam edilen doktora öğrencisi Ar-Ge personeli için 2 yıl süreyle ve stajyer istihdam edenlere, bakanlık bütçesine konulacak ödenekle sınırlı olmak üzere ek destek sağlanacaktır.

"Bölgelerde yer alan firmalara, istihdam ettikleri doktora öğrencisi Ar-Ge personeli için, iki yıl süreyle Bakanlık bütçesine konulacak ödenekle sınırlı olmak üzere, Bakanlıkça yönetmelikle belirlenen şartlar çerçevesinde destek verilebilecektir.

Bu Kanun kapsamında stajyer istihdam eden firmalar, Bakanlık bütçesine konulacak ödenekle sınırlı olmak üzere, Bakanlıkça yönetmelikle belirlenen şartlar çerçevesinde desteklenebilir."

"Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir."

4- Toplam personel sayısı 15'in altında olan girişimciler için destek ve teşviklerden yararlanacak destek personeli sayısının artırılmasına ilişkin düzenleme

Toplam personel sayısı 15'e kadar olan Teknoloji Geliştirme Bölgesi firmaları için ücreti üzerinden destek ve teşviklerden faydalanılabilecek destek personeli sayısı toplam personel sayısının yüzde 20'si olarak uygulanacaktır.

5- Kuluçka merkezlerinin Teknoloji Geliştirme Bölgesi dışına da açılması

Teknoloji Geliştirme Bölgesi yönetici şirketi tarafından bölge alanları dışında Değerlendirme Kurulunun kararı üzerine Bakanlıkça izin verilmesi halinde kuluçka merkezi açılabilir.

6- Teknoloji Geliştirme Bölgesinde yer alan Ar-Ge ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için iş yeri açma ve çalışma ruhsatı

Teknoloji Geliştirme Bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan Ar-Ge ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için iş yeri açma ve çalışma ruhsatı ilgili mevzuat çerçevesinde Bakanlık il müdürlükleri tarafından düzenlenir ve bu kapsamda denetlenir.

7- Teknoloji Geliştirme Bölgesinde yer alan girişimci firmaların sözleşme feshine ilişkin düzenlemeler

Teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyet gösteren girişimcilerin projelerinin tamamlanma tarihinden itibaren yönetmelikle belirlenen şartlar dahilinde yeni bir proje sunmaması ve ilgili mevzuat çerçevesinde yönetici şirkete iletmekle yükümlü oldukları bilgi ve belgeleri süresinde iletmemeleri halinde, sözleşmenin fesih olmuş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

C- Ar-Ge/Tasarım merkezlerine yönelik yapılan düzenlemeler

1- Girişim sermaye desteği uygulaması

5746 sayılı Kanuna eklenen yeni fıkra ile "Girişim Sermayesi Desteği" Kanun'a kapsamına alınmış ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın kendi bütçesinden, teknoloji, teknolojik üretim ve yenilik faaliyetlerini desteklemek için girişim sermayesi fonlarına destek bütçesi aktarabileceği belirtilmiştir.

Bu destek bütçesinin aktarıldığı fonlardan veya bu fonların yatırım yaptığı fonların yatırımlarından yararlanan şirketlere, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin beyan edilen gelirin veya kurum kazancının yüzde onunu ve öz sermayenin yüzde yirmisini aşmayan kısmı ticari kazancın veya kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda yapılacak indirim tutarı yıllık 1.000.000 Türk lirasını aşamaz ve yapılan yatırımların en az 4 yıl süre ile yatırım yapılan şirketlerde kalması gerekmektedir. Payların satılması ya da yatırılan sermayenin tamamının veya bir kısmının geri alınması durumunda alınmayan vergiler yönünden vergi ziyayı söz konusu olacaktır.

2- Ar-Ge/tasarım merkezlerine yönelik yerindelik ve uygunluk denetimlerinin Teknokent yönetici şirketleri tarafından da gerçekleştirilebilir kılınması

5746 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilen Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine ilişkin yerindelik ve uygunluk denetimlerinin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı veya Bakanlıkça yetki verilen teknoloji geliştirme bölgeleri yönetici şirketleri tarafından gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

3- Ar-Ge/tasarım merkezlerine yönelik yerindelik ve uygunluk denetimlerinin süresinin uzatılması

Ar-Ge/tasarım merkezlerine yönelik kanunda öngörülen şartları taşıdıklarına ilişkin tespitlerin en geç 2 yıllık süreler itibarıyla yapılacağına ilişkin düzenleme, 3 yıl olacak şekilde değiştirilmiştir.

Söz konusu kanun, yayım tarihi olan 3 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bilgilerinize sunarız,

Saygılarımızla,